

uživací právo k řečenému pokoji. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Podle doslovu žalobního žádání a ostatního obsahu žaloby jest vlastním předmětem žalobního žádání určení, že žalobci přísluší uživací právo k pokoji, tudíž určení právního poměru. Ovšem žalobce domáhá se také toho, by žalovaná byla povinna to uznati, leč tímto dodatkem nepozbyla žaloba, která jest ve své podstatě žalobou určovací podle § 228 c. ř. s., této své povahy a nestala se žalobou o plnění. Tento názor má oporu i v ustanovení § 523 obč. zák. Podle tohoto předpisu zákona jest oprávněn ten, kdo tvrdí proti vlastníku služebnost, žalovati o její určení, popírá-li vlastník její jsoucnost, aniž by odporoval jejímu výkonu. V takovém případě jde ovšem v pravdě jen o žalobu určovací podle § 228 c. ř. s. a jest na žalobci, by prokázal právní zájem (Krainz-Ehrenzweig, Sachenrecht str. 389—390 a Stubenrauch, I. sv. str. 728). Bylo tudíž na žalobci, by dokázal nabytí služebnosti a právní zájem na zjištění. Onomu požadavku dostal žalobce již tím, že žalovaná ani nepopřela jeho uživací právo. Leč neprokázal druhý požadavek, právní zájem, jak správně po této stránce dovodil odvolací soud, třeba ovšem byl jinak mylného názoru, že jde o žalobu o plnění, u níž by nebylo lze mluvit o právním zájmu jako jejím předpokladu. K tomu, zda jest tu právní zájem na určení, jest přihlídati i soudu vyšší stolice z úřadu a bylo se proto i odvolacímu soudu zabývatí otázkou, zda jsou splněny podmínky žaloby podle § 228 c. ř. s., třebaže žalovaná vytýkala tento nedostatek teprve v řízení odvolacím. Nešlo tu proto o nepřipustnou novotu podle § 482 c. ř. s., jak se žalobce mylně domnívá. Ovšem skutečnosti, ze kterých žalobce vyvozuje právní zájem, nezjišťuje soud z úřadu, nýbrž jest na žalobci, by je uvedl v žalobě nebo za řízení. To však žalobce neučinil. Nelze proto vytýkati napadenému rozsudku, že posoudil věc nesprávně s hlediska právního, zamítнув žalobu.

Čís. 9821.

Smlouva, jíž se třetí osoba zaručila za závazek poplatníka k placení daní, jest důvodem práva soukromého. O nárocích z tohoto důvodu přísluší rozhodovati soudům.

Výkaz nedoplatků daní může býti exekučním titulem jen proti poplatníku, nikoliv proti ručiteli z důvodu soukromoprávní záruky.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1930, R I 133/30.)

Soud první stolice povolil bernímu úřadu exekuci vnučenou dražbou nemovitostí patřících Boženě B-ové k vydobytí daňových pohledávek. Božena B-ová domáhala se zrušení exekuce rekurssem, tvrdíc, že vymáhaný peníz nebyl exekučně vložen na nemovitosti, nýbrž že se

tak stalo podle prohlášení ze dne 26. února 1927, kterým se povinná zaručila za dlužné daně svého manžela Rudolfa B-a a že jde o kauční hypoteku, jejíž vykonatelnost musila býti předem získána. Re k u r s n í s o u d exekuční návrh zamítl. D ů v o d y: Stížnosti nelze upříti oprávněnost. Z knihovního výpisu o vložce čís. 445 poz. knihy jest zřejmo, že záznam zástavního práva pro pohledávku eráru 38.330 Kč byl učiněn podle výkazu nedoplatků ze dne 26. dubna 1928 a prohlášení Boženy B-ové ze dne 26. března 1928 a že záznam nebyl spraven. Tento výkaz nedoplatků směřuje však proti dlužníku Rudolfu B-ovi a zní na dlužné daně za léta 1924 až 1926. Prohlášením ze dne 26. února 1927 zaručila se Božena B-ová, manželka dlužníka, za daně, které mu budou předepsány až do konce roku 1926 v okrouhlé výši do 50.000 Kč, a svolila, by tato její záruka byla na jejím domě knihovně zajištěna, bude-li vyrovnací řízení Rudolfa B-a při stání 7. března 1927 schváleno a nebude-li na jeho jmění vyhlášen úpadek. Jde tedy o záruční jistotu, o kauční hypoteku do výše 50.000 Kč, jejíž podmínky byly v záruční listině přesně stanoveny. V exekučním návrhu na dražbu nemovitosti opírá se vymáhající věřitel o nový výkaz nedoplatků ze dne 14. srpna 1929, znějící na »Boženu B-ovou, ručící za Rudolfa B-a«, t. j. na základě jejího záručního prohlášení ze dne 26. února 1927. Jak již řečeno, jde o kauční hypoteku, která není o sobě vykonatelná a nový výkaz nedoplatků proti Boženě B-ové ze dne 14. srpna 1929 nemůže vykonatelnosti dáti vzniknouti, ježto podle názoru rekursního soudu berní úřad může vydávati vykonatelné i účinné platební rozkazy jako úřad jen na základě zákonných předpisů finančních proti poplatníkům, v tom kterém případě k placení předepsaných daní podle zákona povinným; berní úřad, zastupující erár, stává se však smluvní stranou, ujednal-li s osobou třetí jiné modalily placení daní přímého poplatníka, zvláště, ujednal-li s osobou třetí záruku a tato třetí osoba zvláštním prohlášením záruku poskytla v mezích kauční hypoteky, jak se v tomto případě stalo. Tu již nejde o přímého poplatníka, proti němuž byl by účinným rozkaz platební finančního úřadu, nýbrž o zástavní smlouvu mezi erárem a ručitelem v mezích poskytnutí záruky, jejíž vykonatelnost musila by býti zjištěna žalobou o spravení záznamu ve smyslu § 41 c) kn. zák., pokud se týče poznámkou vykonatelnosti podle § 89 ex. ř., neboť účinnost záruky jest v záruční listině podmíněna také skutečnostmi, jež nejsou zjištěny. Vycházejí z tohoto právního názoru, rekursní soud má za to, že pro zaznamenanou kauční hypoteku eráru podle záručního prohlášení Boženy B-ové za daňové pohledávání proti Rudolfu B-ovi není dosud ohledně výše uvedené částky vykonatelného exekučního titulu proti ručitelce Boženě B-ové a v důsledku toho musil soud rekursní napadené usnesení změnit tak, jak se stalo.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Jest sice správné, že nárok státu na daň jest nárokem práva veřejného a že o tomto nároku rozhodují jen úřady správní. Ale to platí jen

v případě, že se nárok na zaplacení daní opírá o veřejnoprávní poměr poplatníka ke státu, nikoli však, opírá-li stát nárok na placení dlužných daní o záruku třetí osoby za poplatníka. Takováto záruční smlouva jest důvodem práva soukromého a o nárocích z takového důvodu přísluší rozhodovati soudu. Berní úřad tím, že ve výkazu nedoplatek uvádí daňový nedoplatek Rudolfa B-a jako nedoplatek povinné jako ručitelky, zřejmě opírá svůj nárok proti povinné o smlouvu záruční. Výkaz nedoplatek může tvořiti exekuční titul proti poplatníku Rudolfu B-ovi, ale nikoli proti povinné jako ručitelce z důvodu soukromé záruky. Podle § 1 čís. 13 ex. ř. jsou výkazy o nedoplatecích přímých daní a poplatků podle předpisů o tom vydaných vykonatelnými exekučními tituly. Ale žádný předpis vydaný o dobývání a zajišťování daní a poplatků nestanoví vykonatelnost výkazu o nedoplatecích proti tomu, kdo, nejso sám poplatníkem, ručí za nedoplatek z důvodu práva soukromého. Proto nelze výkaz o nedoplatecích daní váznoucích za Rudolfem B-em pokládati za exekuční titul proti povinné, a nelze podle zákonných předpisů o zajištění a vymáhání daní a dávek veřejnoprávních, zachovaných v platnosti čl. III. uvoz. zák. k ex. ř. žádati za zajištění a exekuci daní, které příslušejí státu z důvodu práva soukromého (srov. nálezy nejv. soudu vídeňského Glaser-Unger 4448 a čís. 1581 n. ř.). K stanovení takového nároku z důvodu práva soukromého způsobem vykonatelným jsou povolány soudy. Proto povinná brání se právem jako ručitelka tomu, by na základě její záruky byla proti ní vedena exekuce pro daňové nedoplatky jejího manžela na základě pouhého výkazu nedoplatek.

Čís. 9822.

Podle čl. 146 obch. zák. promlčují se veškeré nároky proti společníku z pohledávek za společností, ať již mohou býti proti němu uplatňovány žalobou nebo exekucí.

Na základě exekučního titulu proti veřejné obchodní společnosti nelze po uplynutí promlčecí lhůty čl. 146 obch. zák. vésti exekuci proti společníku, vystoupivšímu ze společnosti. Byl-li však exekuční titul vydobyt přímo proti povinnému pro pohledávky (nároky) proti společnosti, nastupuje na místo promlčecí lhůty čl. 146 obch. zák. všeobecná promlčecí lhůta třiceti let.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1930, R I 162/30.)

Na základě exekučního titulu proti veřejné obchodní společnosti navrhl vymáhající věřitel dne 9. ledna 1929 povolení exekuce jednak proti veřejné obchodní společnosti, jednak proti bývalému veřejnému společníku Rudolfu K-ovi, jenž dne 27. září 1923 z veřejné obchodní společnosti vystoupil. Soud první stolice zamítl exekuční návrh proti Rudolfu K-ovi. Důvody: Na základě výtahu z obchodního rejstříku a ze spisů jest zjištěno, že firma bří K-ové jest veřejnou obchodní společností, jejíž veřejný společník, druhý povinný Rudolf K. vystoupil